

JÕULURAHU KODUDESSE!

Kirjastus Koolibri kuulutas septembris välja loovvõistluse „Vanemate lugu“. Me soovisime selle võistlusega õhutada noori oma vanemate vastu suuremat huvi tundma ning teise pilguga nägema, võimaldades neile ühise mõnusa jutuhetke, mil vanemad oma kohtumist, armumist ja kooselu algust meenutaksid.

Võistlust välja kuulutades ei osanud me aimatagi, et meile saadetakse nii palju töid – kokku 325. Ju oli teema siis piisavalt hea ja uudne, et äratas lastes uudishimu ja kirjutamistahet. Meile tegi heameelt, et võistlusel osales igas vanuses noori

igast Eestimaa nurgast väga erinevate töödega, mille hulgas oli nii lühilugusid, luuletusi, novelle, näidendeid, pildikompositsioone kui ka esitlusi. Meie žürii, mida juhtis laulja Chalice ja kuhu kuulusid veel kirjanikud Reet Made ja Jaanus Vaiksoo, kaupluse Rahva Raamat juhataja Sirje-Mai Pihlak, muusik Henry Kõrvits ning Koolibri esindajana Kadri Haljamaa, luges töid mitu korda väga hoolikalt ja valis välja auhinnasaajad. Žürii arvestas eelkõige töö originaalsust, puändikust ning eale vastavust. Nädala eest said õnnelikud võitjad oma auhinnad Viru Keskuses toimunud

üritusel kätte. Võidulugu saate lugeda aga sellelt leheküljelt.

Saabunud töödest lubas kirjastus võistlust välja kuulutades koostada kogumiku. Meil on hea meel teatada, et Reet Made on andnud nõusoleku see kogumik kokku panna. Loode-tavasti on teil võimalik huvitavate teineteise leidmise lugudega tutvuda juba märtsikuus.

Vanemate lugudel oli erinev toonaalsus – kui kõik tutvumised ja armumised algavad heledates toonides, siis päris paljud ei ole nii hästi lõppenud. Üsna paljudel lastel on tulnud kogeda alkoholismi, vanemate lahku-

minekut ja isa surma. Õnneks oli vastukaaluks ka palju lugusid, kus verinoorelt teineteise leidnud vanemad on siiani õnnelikult koos. Žürii meele tegi rõõmsaks, et lapsed ei peljanud avaldada, et nad armastavad oma ema-isa kõigest hoolimata väga ning peavad neid maailma parimateks.

Me loodame väga, et võistlusele loo kirjutamine ja selleks materjali kogumine lähendas üsna mitmeid lapsi ja vanemaid ning et tekkinud lähedus enam niisama lihtsalt ei kao. Jõulurahu kodusse!

TEIE KOOLIBRI

MINU EMA JA ISA KOKKUSAAMISE LUGU

Minu ema

Minu isa

Minu ema sündimise ajal olid minu vanaemal alles õpingud pooleli. See-pärast otsustas vanavanaema appi tulla. Ta loobus oma kodust ning asus elama vanaema-vanaisa juurde. Aga et vanavanaemal oli kokku seitse last ja peale minu ema veel ka 11 lapselast, siis tuli tal tihti ka teistel

lastel abiks käia ja minu ema oli tal siis tavaliselt ka kaasas. Nii sai ema palju reisida ja tädi- ning onulastega suhelda.

Kõige sagedamini käis vanavanaema tütre Ella juures. Pärast abikaasa surma oli see kahe pojaga üksi jäänud. Tädi Ella juures meeldis minu

emale väga. Kuna tädil endal tütreid polnud, siis kohtles ta mu ema kui oma tüdart. Peale selle klappis ta väga hästi ka endast mõne aasta vanema tädipoja Ainiga. Koos mängisid nad palju ka naabrilastega.

Enne mäletab, et sadakond meetrit tädi Ella majast eemal oli üks kena suur vaher, mille alla aga olid inimesed miskipärast hakanud prügi vedama. See prügimägi oli muutunud kohalike laste seas popiks mängukohaks. Just äsja oli ilmunud „Pipi Pikksuka“ raamat ja nii oli parasjagu moes mängida „asjadeotsijaid“. Vanavanaema minu ema sinna mängima ei lubanud. Peamiseks keelamise põhjuseks oli see, et seal prügimäel käisid mängimas ka kaks venda, kes ropendasid. Ja ropendamine oli vanavanaema arvates üks väga kole asi, mis kippus ka teistele lastele külge jääma.

Üks neist vendadest oli minu isa. Nii et minu ema ja isa kohtusid umbes viieaastaselt prügimäel, sest hoolimata keelamisest käisid ema ja tädi poeg ikkagi koos teistega „asju otsimas“. Aga ropendamist nad siiski

„ära ei õppinud“. Õnneks. Muide, isa väidab, et tegelikult oli suurem ropendaja siiski tema noorem vend.

Isa aga mäletab, et mõned päevad enne kooliminemist murdis ta lastepargi kiigel jalaluu. Natuke jama oli esimesel koolipäeval karkudega aabitsa järele minna, aga igal halval asjal on ju ka helgem pool. Nimelt tahtsid paljud tema karkusid proovida. Ja isa nägi seal varsti kasu tõusmas. Mitte igapäev ei saanud karke katsuda. Tuli ikka pisut pistist ka pakkuda. Nii juhtus ka minu ema kord jälle tädi juurde külla ning kuna tal oli juhtumisi välismaist nätsu (vanaema töi turismireisilt Bulgaariasse) ja see oli kõva sõna, siis sai ta „kargutada“ väljaspool järjekorda.

Minu ema alustas kooliteed väikeses maakoolis. Aga teise klassi otustasid vanaema ja vanaisa ta linnakooli panna, sest seal oli muusikaklass. Nii juhtuski, et isast ja emast said klassiõde ja klassivend. Mõlemal oli pika kooliaja jooksul mitu „silmarõõmu“, aga teineteist nad ei märganud. Isal alandati sellepärast isegi käitumishinnet, et ta vahetunnis jalutamise ajal tüdrukul käest kinni julges võtta. Ema aga meeldis hoopis isa pinginaabrile.

Kõik muutus alles siis, kui isa tuli sõjaväest puhkusele. Selle puhul peeti isa kodus suurem pidu, kuhu ka paljud klassikaaslased kokku tulid. Nii sattus sinna ka minu ema. Peo lõpus lubas ta isa Balti jaama Leningradi rongile saatma minna, sest ema õppis tol ajal Tallinnas. No saatiski. Aga enne käisid nad veel isaga kinos ja kohvikus, sõjaväeosa saabumist hakkas isa emale tihedasti kirjutama. Ning siis käis ema tal Laadoga järve ääres külas. Üks asi viis teiseni. Aasta pärast sõjaväest tulekut palus isa ema endale naiseks.

Elu on aga täis ootamatusi. Isa-ema olid olnud abielus 19 aastat, kui meil avanes võimalus kolida korterist päris oma majja. Ja uskuge või mitte – umbes 50 meetri kaugusel meie koduvärvast kasvab seesama vaher, mille all asus kunagi prügimägi ning kus 35 aastat tagasi kohtusid esimest korda minu ema ja isa. Kahju, et prügimäge enam pole. Läheks ka „asju otsima“. Ehk leiaks endalegi kellegi kogu eluks.

PILLE-RIIN VENDELIN
Suure-Jaani

Loovvõistluse „Vanemate lugu“ auhinnasaajad:

Peapreemia – perereis Egiptusesse TopToursilt: Pille-Riin Vendelin *Suure-Jaanist*

Hansapanga 2000-kroonine preemia: Marju Mikkel *Tartust*

Hansapanga 1000-kroonine preemia: Lotte-Triin Narusk *Tallinnast*, Maarja ja Kadri Kell *Sauelt*

Hansapanga 500-kroonine preemia: Martin-Thorwald Kärner *Kohilast*, Marit Sirgmet *Simunast* ja Kerttu Lille *Raasikult*

OÜ Autosõidu autojuhikoolitus: Karit Kikas *Tartust* ja Siim Laanjärvi *Sauelt*

Elioni 500-kroonine kinkekaart: Marika Matvei *Haapsalust* ja Erle Viltre *Simunast*

Koolibri 500-kroonine kinkekaart: Krista Randmäe *Tallinnast*, Carol Pehme *Tartust*, Reelika Kadakas *Vändrast*, Tatjana Morozova *Tartust*, Meriliis Tepper *Tartust*, Viktoria Anisovets *Tartust*, Karin Antropov *Loolt*, Ville Pähklamäe *Helmest*, Toomas Valsberg *Tallinnast*, Regiina Lopetaite *Kadrinast*

Rahva Raamatu 300-kroonine kinkekaart: Lauriine Kalajas *Tartust*, Sigre Sumla *Tapalt*, Teele Aasumets *Rajaküllast*, Anneli Orgusaar *Tallinnast* ja Kristel Klaus *Tartust*

Pille-Riin Vendelin

Tiit Pekk aitab Hansapanga preemia võitnud Martin-Thorwald Kärneril ette lugeda poisi lugu „Kits kärneriks“.

ÕPIKUTE TOP 10

1
M. Kagadze, K. Kullasepp
Suhtlemine on lahe!
6. klassi inimese-
õpetuse õpik

2
K. Olenko, A. Toots
Ühiskonnaõpetus.
Gümnaasiumiõpik

3
K. Sirel, P. Saareleht,
S. Kaljula
Loodusõpetus
3. klassile

4
L.-K. Pihlak, A. Tõnisson
Geograafia põhikoolile.
Eesti ja Euroopa

5
R. Kippak, A. Klören,
E. Kulderknup, K. Olenko
Mina ja maailm 2.
2. klassi inimese-
õpetuse tööraamat

6
R. Kippak, A. Klören,
E. Kulderknup, K. Olenko
Mina ja maailm 1.
1. klassi inimese-
õpetuse tööraamat

7
H. Relve, S. Kaljula
Loodusõpetuse õpik
6. klassile

8
M. Loks, Ü. Loks
Loodusõpetuse
tööraamat 2. klassile

9
A. Saar, H. Karik, K. Sirel
Loodusõpetuse
tööraamat 1. klassile

10
A. Saar, K. Sirel,
X. Karik, C. Кальюла
Природоведение
для 5 класса

SAKSA KEELE ÕPPEKOMPLEKT „DEUTSCH. KEIN PROBLEM“

Kirjastuse Koolibri viimase 6. klassi saksa keele õpiku ilmumisest on möödas üle kümne aasta. Uue õpiku vajalikkuses ei kahtle ilmselt keegi. Ühiskond ja kool on kümne aasta jooksul väga palju muutunud, samuti õppeeesmärgid. Saksa keele õpetajad on kindlasti tutvunud mõne Saksamaa keeleõpikuga ja vaikselt kaalunud, millist õpikut saksa keele tundides kasutada ja kuidas Saksa õpikut Eesti tingimustes rakendada. Koolibri saksa keele kui B-võõrkeele õppekomplekt „Deutsch. Kein Problem“ põhineb kommunikatiivsel meetodil, pakkudes samas õppijatele eestikeelset tuge grammatika- ja sõnavara-seletuste ning töökorralduste näol. Komplekti kuuluvad õpik, töövihik, testiraamat, õpetajaraamat ja CD kuulamisharjutustega.

Uut õpikut silmitsedes torkab silma, et see koosneb kahest A4-formaadis vihikust. Kuulsin juba, et see valmistab mõnele inimesele pettumuse: korralikul õpikul peaksid ikka kõvad kaaned olema. Lapsevanemana tundub mulle vihikukujuline õpik igati tänuväärne lahendus, sest õpikut on kerge kotis kanda, kuid samas on see ka vastupidav. Mõlema osa lõpus on grammatika kokkuvõte ja sõnas-

tik, teise õpikupoole oma hõlmab ka kogu varasemat materjali, nii et õpilane saab töötada ka ainult ühe osaga.

Õpik koosneb 35 õppetunnist, iga koolinädala jaoks üks. See aga ei tähenda, et õpetaja peaks rangelt seda struktuuri järgima. Kordavad peatükid iga nelja õppetunni järel muudavad õpiku kasutamise paindlikumaks, võimaldades õpetajal mõne teema juures pikemalt peatuda ja andes õpilasele võimaluse ennast kontrollida ja omandatud kinnistada.

Kommunikatiivse meetodi kohaselt on traditsioonilise lugemis- ja tõlkimistö asemel õpiku keskpunktis töö dialoogide ja lühitekstidega. Lühitekstid tutvustavad väljendeid ja

lihtsaid keelestruktuure, mida õpilane omandab aktiivse kasutamise käigus. Seejuures on väga oluline ülesanne „Tehke sarnaseid dialooge“, kus õpilased peavad paaristööna ja pakutud väljendeid kasutades moodustama sarnaseid vestlussituatsioone. Abi võib otsida stardiabist (Starthilfe), kus vestluse algus on ette antud. Situatsioonid on igapäevased, elulised ja loomulikud, nii et õpilastele ei tohiks valmistada raskusi neisse sisseelamine. Dialoogide kaudu saab õpilane kätte vajalikud vestlusvahendid ning hakkab alles seejärel arendama lugemis- ja kirjutamisoskust.

Õpetajaraamatust leiab õpetaja ettepanekuid mängude korraldamiseks,

abimaterjali õpetamise mitmekesistamiseks ja paljundamisloaga materjali.

„Deutsch. Kein Problem“ näol on tegemist uue põlvkonna keeleõpikuga nii metoodika kui ka kujunduse näol. See on sarja esimene õpik, tulemas on õppekomplektid 7.–9. klassile, kus lähtutakse samadest põhimõtetest. Et viimaste klasside osad on alles koostamisel, on kirjastus tänulik tagasiside eest õpetajatelt, kes on uut õpikut juba kasutanud. Ootame huviga teie märkusi, ettepanekuid ja kriitikat.

Põlva keskkooli saksa keele õpetaja Rael Anijalg:

Ilmunud õpiku üle on siiralt hea meel, sest siia maani ei olnudki arvestatavat B-võõrkeele õpikut. Väga meeldib, et õppetüki lõpus on toodud eraldi välja aktiivne sõnavara. See on lastele õppimisel suureks toeks. Rõhutatud on ka vajalikku grammatikat. Meeldivad ka dialoogid. Praegu tundub, et I poolaastaga jõuab selle materjali ära õppida ning jääb ehk aega ka kordamiseks. Nüüd loodan, et ka II osa vähemalt jaanuaris kooli jõuab – koos töövihiku ja CD-ga!

MATTHIAS JOST,
õppekomplekti toimetaja

FÜÜSIKA NÄIDISÜLESANDEID. MEHAANIKA

Seni on meie õppekirjandusest puudunud raamat, mis õpetaks füüsika ülesandeid lahendama. On küll õpikuid ja ülesannete kogusid, aga lahenduskäikudega õpikuid ei ole. Käesolev õppevahend püüab seda lünka osaliselt täita. Raamatu eesmärk ei ole niivõrd lahendustega ülesannete toomine kuivõrd selgitamine, kuidas konkreetset ülesannet lahendada. Kui hästi see on õnnestunud, jääb kasutajate otsustada. Loodetavasti aitab raamat tõsta ülesannete iseseisva lahendamise oskust, sest autori kogemuse põhjal on nii põhikoolis, gümnaasiumis kui ka ülikoolis füüsika õppimisel peamiseks probleemiks just ülesannete lahendamine.

Ülesannete valik on piisavalt mitmekesine. Iga osa algab kõige elementaarsematega, mis näitavad põhivalemite kasutamist ülesannete lahendamisel. Edasi tulevad mõnevõrra keerukamad ülesanded, mis on mõeldud neile, kel lihtsate ülesannetega probleeme ei ole. Nende lahendamiseks piisab samuti gümnaasiumi

füüsika ja matemaatika tundmisest, kuid nõuab ülesande sisu sügavamat analüüsi. Viimaste lahendamiseks on kindlasti kasu neil, kes lähevad kõrgkooli õppima eriala, mis nõuab füüsika ja matemaatika baasteadmisi. Ka kõrgkoolis füüsikat õppides tulatakse kõigepealt meelde füüsika

põhiseadused ja lahendatakse lihtsamaid ülesandeid ning alles seejärel asutakse füüsika sügavama käsitluse juurde. Seetõttu loodan, et raamatust on abi nii gümnaasiumis õppides kui ka kõrgkooli esimestel kursustel.

Usun, et käesolev raamat on abiks ka õpetajale. Tihti kipub ülesannete lahendamine jääma formaalseks, sobivate valemite otsimiseks ning nende kombineerimiseks. Mitmeid ülesandeid saab tõesti lahendada nende füüsikalisse sisusse süvenemata. Paraku on aga just viimane see kõige olulisem tegur füüsika õppimisel, sest ilma ülesande või probleemi füüsikalist sisu mõistmata ei teki meil ettekujutust looduses valitsevatest seaduspärasustest ja õppimisele kulutatud aeg on raisatud. Autor on seadnud pearõhu just ülesande füüsikalise sisu avamisele, analüüsid ennekoike seda, millise liikumise või protsessiga on tegemist, ja alles seejärel asudes otsima valemiteid ning lahendusi. Lahendusele järgneb tihti kommentaar, kus püütakse eelnev

põhjalikumalt lahti seletada või üldistada ülesande tulemusi teistele analoogilistele juhtudele.

Raamatut võib kasutada nii füüsikatunnis kui ka kodus õppimiseks, pakkudes õpilasele analoogilisi ülesandeid või paludes analüüsida mõnd joonist, kommentaari või lahenduskaiku.

Erna Paju retsensioonist:

Arvan, et autori kasutatud süsteem on ülesannete lahendamise oskuste õppimiseks parim, sest efektiivselt saab seda teha ikkagi iseseisva töö korras. Arusaadavatel põhjustel ei ole kollektiivne töö klassis ega ka individuaalne juhendamine kuigi viljakas. [...] Detailsus ja esituse lihtsus on käsiraamatu tugevad küljed. Tuleb arvestada, et füüsika ja eriti mehaanika õpetamiseks on meie koolides äärmiselt ebasoodsad tingimused, õppeaega on selleks üle kahe korra vähem kui varem.

REIN-KARL LOIDE

INTERAKTIIVNE VENE KEELE KURSUS

Vene keele interaktiivne kursus põhineb Moskva Riikliku Ülikooli rahvusvahelise hariduse keskuse poolt välja töötatud metoodikal, mida on vene keele õpetamisel välismaalastele kasutatud üle 40 aasta.

Kursus koosneb kuuest osast: „Foneetika“, „Grammatika“, „Sõnastik“, „Räägime!“, „Kuulame!“, „Loeme!“.

Materjal sisaldab treeningut, teste ja kontrolli kommentaaridega õppija valikul neljas keeles (inglise, prantsuse, saksa, vene) ja vastab 100–120 õppetunnile õpetajaga.

CD-ROM sisaldab 1,5 tundi kõnet, karaoket; 45 minutit muusikat (nt laulud „Kalinka“, „Õhtud Moskva lähistel“, „Katjuša“, „Miljon punast

roosi“, „Laul sõbrast“); 20 minutit digitaalset videot; 50 lehekülge teksti, 168 animatsiooni. Videosüžeed on teemadel: „Tutvus“, „Lennujaam“, „Hotell“, „Kauplus“, „Linn“, „Restoran“. Sõnastik sisaldab 2200 hääldusega sõna tõlkega kolme keelde, 700 sõna on häälduse, tõlke ja pildiga.

ELINA VOLMER

RAHVALUULE UUS TULEMINE

Mis ühendab muinasjutte ja jutustava sisuga TV-reklaame? Millist vana loomislugu tunneme eesti regilaulude kaudu? Mida kujutab endast „kuninga sõnolise“ väljaselgitamine Setu kuningriigi päeval? Kõigile neile küsimustele leiduvad vastused raamatust „Regivärsist netinaljadeni“. Niisamuti saame teada, et noorte hulgas muutub järjest populaarsemaks sünnipäeva tähistamine stiilipeona, et kolm korda üle vasaku öla sülitamist tähendas vanasti kuradi tõrjumist ja kuradi nimetuski on tuletatud sõnast „kura“ (käsi), ning palju muudki huvitavat.

Raamat, mis koondab endasse käsitlusi Tartu Ülikooli rahvaluule õppe- tooli ja Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristidelt, on eesti esimene raamatuks vormistatud rahvaluule ülevaade pärast Eduard Laugaste „Eesti rahvaluulet“, mille esimene trükk ilmus 1975. a, ja Richard Viidalepa koostatud venekeelset raamatut „Estonskii folklor“ (1980). Folkloristika ajalugu on üha uute žanride avastamise ja uurimise lugu, kirjutab Ülo Valk peatükis „Rahvaluule žanrid“. Seepärast on raamatu ülesehitus ennekõike žanripõhine. Peatükid „Muistend“, „Muinasjutt“, „Nal-

jandid ja anekdoodid“, „Rahvalaul“, „Ütlusfolkloor“, „Mõistatused“, „Rahvamuusika“, „Rahvausund“ ja „Rah-

vakombed, tavad, rituaalid“ keskenduvad ühe žanri või laiema nähtuse tutvustamisele. Lisaks sisaldab raa-

mat sissejuhatavat peatükki „Mis on rahvaluule?“, peatükke „Rahvaluule tänapäeval“, „Laste- ja noortepärimus“ ning „Näide eesti lokaaltraditsioonist: setu rahvaluule“. Et peatükid on kirjutatud kaheksa eri autori poolt, on raamatul justkui kaheksa eri nägu. Ent neid kõiki ühendab see, et nad õpetavad mõistma meid endid pärimusliku kultuuri loojate ja kandjate ning märkama rahvaluulet meie ümber.

Esimene omataoline on teos ka selle poolest, et teoreetilist ülevaadet täiendavad rahvaluule antoloogia paberandjal ja kaks CD-antoloogiat, mille paladele on ülevaates korduvalt viidatud. Enamik antoloogiatekstidest ja -salvestustest on pärit Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivist, esindatud on nii klassikaline kui ka tänapäeva folkloor. Et kõik CD-del esitatud palad korduvad litereerituina ja/või noodistatuina ka antoloogias, saab CD kuulaja talle arusaamatute murdesõnade kirjapildi ja tähenduse antoloogiatekstist ning joonealustest sõnasetustest järele uurida.

MERILI METSVAHI
koostaja

EEPG parima õpiku võistlus

Nagu varasematel aastatel, selgitati ka sel aastal EEPG (European Educational Publishers Group) liikmete hulgas välja parimad põhikooli ja gümnaasiumi õpikud. Võistluse eesmärk on tutvustada laiemalt Euroopa õpikute paremiku ning tunnustada parimaid kirjastusi, autoreid, toimetajaid ja kunstnikke. Kirjastus Koolibri osales juba kuuendat korda toimival võistlusel kahe raamatuga: Ann Jürjo ja Lore Listra prantsuse keele õpikuga „Point de croix“ ning Endel Noore ja Ingrid Rohtla õpikuga „Matemaatika tööraamat koolieelikele“, mis sai nooremate vanuserühmas ühe kuuest ergutusauhinna.

Kuni 13-aastastele mõeldud õpikute kategoorias võitis sel aastal peaaegu Hispaania kirjastuse Editorial Vicens Vives 2. klassi matemaatikaõpik „Cifra 2“, autor J. Fraile Martin. Suurematele lastele mõeldud õpikutest tõsteti esile Sloveenia kirjastuse Rokus Publishing House bioloogiaõpik „Biologija 9“, autor Urška Lunder.

Mis on EEPG?

EEPG on loodud kogemuste ja informatsiooni vahetamiseks eri riikide kirjastuste vahel. EEPG liikmeks võib saada üks õppekirjandust väljaandev kirjastus igast Euroopa riigist. Eestit esindab alates 1996. aastast kirjastus Koolibri. Lisainfo EEPG kodulehelt www.eepg.org.

VIIVI MAANSO,
KAIDER VARDJA,
MERIKE VARDJA
koostajad

ON ILMUNUD NÄIDENDIVALIMIK „KLASSI JA LAVALE“

Kirjastuselt „Koolibri“ ilmunud 352-leheküljeline näidendivalimik „Klassi ja lavale“ on mõeldud eelkõige VII–XII klassi õpilastele, kuid sobib ka teistele näitemänguhuvilistele. Valimiku koostajad Merike ja Kaider Vardja ning Viivi Maanso on välja valinud 14 näidendit eesti autoreilt ja ühe tõlkenäidendi.

Keda küll poleks kõige nooremast elueast peale vallanud soov kehasutada kellekski teiseks! Kui lasteaias saavad alguse etteantud liikumise ja tekstiga lihtsad osatäitmised, siis kooli näitering pakub mõnele õpilasele juba tõsisemaid rolle. Teistele võimaldab mängulusti klassiõhtu; tagasihoidlikumad saavad end proovile panna eesti keele ja kirjanduse tunnis.

Mängitagu ja näideldagu kus tahes – klassiõhtul või koolipeol, kooliteatrite võistlusel või lastevanemate koosolekul – ikka on vaja näitlemisvara, mida tundub alati nappivat. Ehk suudab praegune valimik näidendipõuda pisut leevendada. Mitut siinset pala on näidendikirjutamisvõistlustel auhinnatud; ka on saanud nende lavastusi edu nii kooli kui ka kutselistes teatrites.

Teadlik näitlemine algab tutvumisest näidendi tekstiga – dialoogivormis kirjandusteosega. Seda on mõnevõrra raskem lugeda kui proosateksti. Näidendis puuduvad enamasti tagasisaated, ulatuslikud olustiku-, tegelaste välimuse jm kirjeldused. Kujutluse loovad põgusad remargid. Tegelasete mõttemaailma ja iseloomuga tutvutakse nende käitumise,

Linnateatri näitlejad Argo Aadli, Evelin Pang ja Indrek Ojari lugesis kogumiku esitlusel katkendeid Urmas Lennuki näidendist „Boob teab“.

eelkõige kõne kaudu. Tegelasel on tihti katkendlik, kõike ei öelda lõpuni välja. Nii nõuab draamavorm lugemisel enam süvenemist, tähelepanelikkust ja kaasamõtlemist kui proosa, kuid võimaldab samas erisuguseid tõlgendusi ning avarat fantaasialendu.

Mõni kogumikunäidendist ei sobi võib-olla õpilaslavale, küll aga võiks neid kasutada kirjandustundides lisalektüüri ja arutlusmaterjalina. Ositi lugemine ja katkendite esitus aitab kasvatada tagasihoidlikumategi

õpilaste esinemisjulgust, samas tungida kehasatava tegelase sisemaailma ja arutleda käitumismotiivide üle. Süüvimine näidendite ja tegelastesse ning katsed ise näidelda aitavad õpilastel paremini mõista ka kutselise teatri lavastusi, näidendite ideestikku ja näitlejate osatäitmist.

Kooliteatri juhendaja Valter Uusberg on oma retsensioonis kirjutanud: „Kogumik on koostatud asjatundlikult. Sisult ja vormilt erinevate näidendite läbivaks jooneks on noorele lugejale pakutav suur samastu-

misvõimalus. Valikute tegemisel on lähtutud veel sellest, et draamateksti eripära tundmaõppimisel oleks kogumikku võimalik kasutada nii klassis kui ka laval. [---] Kogumiku tekstid on väärttekstid, mis loovad eeldused väärt etendusele. Etendused sünnivad klassi ja lava vahelises lüli – kooliteatris, mis koolides populaarsust kogub. Kogumik on nii olemasolevatele kui tarkavatele kooliteatritele abiks repertuaari kujundamisel.“

Valimiku näidendid:

Mihkel Ulman „Kohkumatud lapsehoidjad“

Mihkel Ulman „Peeglimeister“

Ain Kaalep „Roosalinde saatus“

Rain Mikser „Viimased grönid“

Rain Mikser „Gagarinid“

Peeter Sauter „Lõvi ei söö ingleid“

Maia Punak „Kõnelused“

Tom Lykos, Stefan Nantsou „Kivid“

Merle Karusoo „Laste riskiretk“

Juhani Püttsepp „Kärt“

Ave Alavainu „Rong katusel“

Urmas Lennuk „Liivakellade parandaja“

Triini Sinissaar „Elisabethi lugu“

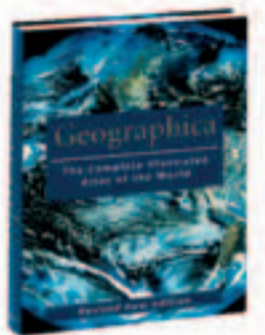
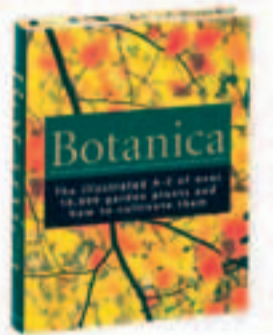
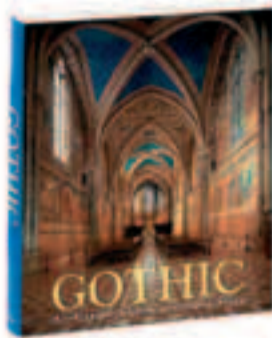
Valter Uusberg „Vaim“ (Mart Kivastiku järgi)

Urmas Lennuk „Boob teab“

Jõudu kõigile teose lugemisel ning etendamisel nii klassis, kodus kui ka laval!

ALUSTASIME KOOSTÖÖD SAKSA KIRJASTUSEGA KÖNEMANN

Koostöö hõlmab nii aime- ja teatmekirjanduse tõlkimist kui ka originaalkeeles raamatute turustamist Eestis. Tutvustame sellel leheküljel valikut raamatutest, mida saavad oma igapäevatoos kasutada ka koolid. Esimesed tõlked – tuntud kunstnike monograafiad ning ülevaade maalikunsti ja arhitektuuri ajaloost – ilmuvad 2006. aasta suvel. Kõnemanni raamatute täisvalikuga saab tutvuda meie kodulehel www.koolibri.ee.

KÖNEMANN®

MÜÜGIL ERINEVATE HELILOOJATE NOODIVIIKUID

Alte Tänze

Bach: Inventionen; Sinfonien

Bach: Französische Suiten

Bach: Englische Suiten

Bach: Das wohltemperierte Klavier I

Bach: Das wohltemperierte Klavier II

Beethoven: Sonaten I

Beethoven: Sonaten II

Beethoven: Sonaten III

Beethoven: Sonaten IV

Chopin: Nocturnes

Chopin: Valses

Chopin: Études

Debussy: Children's Corner

Grieg: Lyrische Stücke I

Grieg: Lyrische Stücke II

Joplin: Ragtimes

Mendelssohn: Lieder ohne Worte I

Mendelssohn: Lieder ohne Worte II

Mendelssohn: Lieder ohne Worte III

Mozart: Sonaten und Rondi I

Mozart: Sonaten und Rondi II

Musorgsky: Complete Piano

Schubert: Klavierstücke II

Schumann: Album für die Jugend / Kinderszenen

Spirituals

Strauss: Walzer

24. novembrist 30. detsembrini

E-R 9-17 KOOLIBRI esinduskauplustes ja laos

SUUR TALVINE RAAMATUMÜÜK

uued raamatud • hea hinnaga raamatud **UUDISI** ingliskeelsed kunstiraamatud

KINGIME JÕULUKS RAAMATUID

www.koolibri.ee

RAHULIKKE JÕULE JA HEAD UUT AASTAT!

Koolibri Uudiseid annab välja AS Koolibri. Leht ilmub 4 korda aastas. Järgmine number ilmub 10. märtsil 2006. a Õpetajate Lehe vahel.

Projektijuht Katrin Kliimask; toimetaja Kadri Haljamaa; kujundaja Tiit Tõnurist; küljendaja Lauri Haljamaa. Postiaadress: AS Koolibri, pk 223, 10503; tel. 651 5300; www.koolibri.ee; koolibri@koolibri.ee